

Nejasnosti glede omejitev v delniških družbah

Novela ZGD-1E KDD ima le podatke o delnicah, ne pa tudi o deležih – Ali novela velja tudi za delniške družbe?

LJUBLJANA – Eno od nedodelanih vprašanj novele zakona o gospodarskih družbah – 1E (ZGD-1E), ki naj bi preprečila, da bi se »gospodarski lumpi« selili v druga podjetja, je tudi veljavnost njenih omejitev za delniške družbe.

MAJA GRGIČ

Novela ZGD-1E med drugim predvideva, da posamezniki, ki so več kot četrtninski lastniki kapitalskih družb in ki nimajo poravnanih vseh davkov ter drugih obveznosti ali pa je bila zanjo zaradi neustavnega ali neetičnega ravnanja ugotovljena ničnost vpisa, ne morejo ustanoviti podjetja ali postati družbeniki. Pri tem pa nastane težava, kako naj pristojna sodišča ugotovljajo ta delež v delniških družbah.

Zadrege s podatki

Podatke o lastništvu v delniških družbah praviloma vodi Klirinško depotna družba (KDD). A kot pojasnjuje svetovalec uprave KDD **Matjaž Titan**, ima KDD le podatke o tem, koliko delnic ima posame-

znik in koliko delnic ima pri njih izdanih določena družba, iz česar pa ni mogoče s popolno gotovostjo izračunati delež posameznika v družbi.

Zakaj? Titan opozarja, da nekaj deset družb še vedno ni vpisanih v register KDD. Poleg tega je možno, da družba prek njih nima izdanih vseh svojih delnic in da nastaja zamik pri vpisih sprememb izdane količine delnic. Četrty problem so enolične identifikacije fizičnih oseb, kadar te za identifikacijo nočejo uporabiti številke EMŠO. Titan pravi, da zato popolnoma zanesljivega sklepa o deležu v delniški družbi iz podatkov KDD ne bo mogoče sprejeti. Da je to težava, priznavajo tudi na vrhovnem sodišču.

Kdo so družbeniki?

Glede delniških družb se pojavlja nejasnost, ali naj se določila novele ZGD-1E upoštevajo tudi pri nakupu delnic. Novela namreč pravi, da osebe, ki ne izpolnjujejo navedenih pogojev, ne morejo biti ustanovitelji družbe ali pridobiti status družbenika. To po mnenju nekaterih pravnikov ne predstavlja le deleža

v družbi z omejeno odgovornostjo, ampak tudi v delniški družbi. Pravniki **Gorazd Podbevšek** pojasnjuje, da tudi ustavno sodišče v svoji odločbi o ZGD-1E govori o vseh kapitalskih družbah, kamor spadajo tudi delniške družbe.

V KDD nasprotno menijo, da se ta določila na pridobivanje delnic ne nanašajo, saj se zanje kot nematerializirane vrednostne papirje uporabljajo posebna pravila prenosa. Kupiti jih je mogoče le prek borznih posrednikov.

»Bankam in borznoposredniškim družbam, ki so člani KDD in ki v centralni register nematerializiranih vrednostnih papirjev vnašajo izročitvene ali prejemne dele nalogov za prenos nematerializiranih delnic, člen 10 a ZGD-1E torej ne nalaga nobenih obveznosti,« pravijo v KDD. Titan opozarja, da ni jasno, kdo bi te preverbe za nakup delnic sploh opravljal in kako bi vse skupaj potekalo.

Podbevšek pri tem opozarja, da uveljavitev teh določil za delniške družbe ne bi le podaljšala prenosa delnic, ampak bi v praksi to pomenilo konec slovenskega trga kapitala.

Nekaj deset družb še vedno ni vpisanih v register KDD. FOTO UROŠ HOČEVAR